

2021

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

#12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

2021

ЖУРНАЛ ОНОВЛЮЄ КОМАНДУ
ІДЕ ПОШУК НОВОГО ФОРМАТУ

**НА ЕКОНОМІКУ
ВПЛИВАЄ ВСЕ**

**EVERYTHING AFFECTS
ECONOMICS**

ТОБТО, ГОВОРИМО ПРО ШЛЯХИ ДО СТАНОВЛЕННЯ
МОДЕРНОЇ НАЦІЇ? МОДЕРНОЇ КРАЇНИ?

А що воно таке - модерна країна?

ЦЕ ТАКЕ СУСПІЛЬСТВО, ДЕ БІЛЬШІСТЬ РОЗУМІЄ
ТРЕНДИ ЕВОЛЮЦІЇ ПРИРОДИ ТА ЛЮДСТВА
І МОДЕРНА В СВОЇЙ ПОВЕДІНЦІ?

А що таке модерна поведінка у відсталій країні?

У наступних номерах журналу – економічні, політичні,
кліматичні, соціальні та інші актуальні тенденції

ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЗАУВАЖЕННЯ
ukreconomist@ukr.net

*Існує китайське прокляття, що говорить:
«Нехай він живе у цікаві часи».
Подобається нам це чи ні,
але ми живемо в цікаві часи...*

Роберт КЕННЕДІ

2021-го грудень

*Все-таки ми живемо у цікавий час...
Звичайно приємно, коли через кілька
років представники громади позитивно
оцінюють результати твоєї роботи
та ще й на сторінках газети Верховної
Ради, хоча тоді, одразу після
Євромайдану і початку російської
агресії, часи теж були дуже цікавими...
А так хотілося б пожити в Україні,
про яку розповідають чиновники у своїх
доповідях, із щорічно зростаючим ВВП,
500-доларовою середньою зарплатою,
відремонтованими дорогами
та протидією корупції. Може вона
десь і існує, така-собі чи то «країна
у смартфоні», чи то у паралельній
звітно-довідній реальності, а ми
її просто не помічаємо?
Але перспективи в нас чудові,
варто у цьому перекоонатися хоча б
ознайомившись із роботами майбутніх
українських економістів.*

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників
і читачів та найкращими
побажаннями у Новому році
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
В Україні	4
Економічна думка	
Ми всі – добросерді вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	6
Про економіку відверто...	10
Країна, регіон, громада	
О.ІВАШКО Рівний шлях Кривого Озера	11
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «СУЧАСНІ ТРЕНДИ МОРЕГОСПОДАРЮВАННЯ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	14
- Економічна політика України в контексті розвитку світової економіки	14
- Цифровізація економіки як пріоритетний напрям піднесення морської індустрії	47
- Фінанси сталого розвитку	70
- Драйвери та тренди управління морським господарським комплексом	81
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	96
Конкурс наукових есе «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ»	109
Аналітика, статті, публікації	
Г.ЄФІМОВА, І.СЕМІЛЕТ Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні	116

Роберт Френсіс Кеннеді (20.11.1925, Бруклайн, США – 06.06.1968, Лос-Анджелес, США) – американський політик і державний діяч, помер після поранення під час президентської виборчої кампанії, один з двох молодших братів вбитого президента Джона Ф. Кеннеді. Наведено цитату з «Промови надії» перед членами Національної спілки студентів Південної Африки в Університеті Кейптауна (ПАР, 6 червня 1966 р.), що вважається його найбільшим і найвідомішим виступом. Сучасними дослідниками не підтверджується китайське походження наведеного виразу і приводяться такі приклади як «краще бути собакою в епоху спокою, ніж людиною в епоху хаосу» та «світ, що змінюється, породжує героїв» (ред.)

графічним підписам для утворення ланцюга подій або транзакцій з поміткою часу [1].

Загалом, застосування блокчейн-технології в якості нормативної основи в галузі бухгалтерського обліку є далекою перспективою та результативний напрямком. Для ведення бухгалтерського обліку він має ряд переваг і покликаний розширювати його можливості, а також підвищити довіру користувачів до облікової інформації (Табл.1).

Таблиця 1
Переваги та недоліки використання технології «блокчейн»
в бухгалтерському обліку [2; 3]

Переваги	Недоліки
Захищеність інформації.	Висока вартість програмного забезпечення та значні витрати на забезпечення працівників відповідною технікою.
Суцільний запис операцій.	Нестача кваліфікованих кадрів.
Точність транзакцій.	Відсутність законодавчо-нормативної бази чи стандартів щодо регулювання операцій з використанням технології блокчейн.
Персональний обмежений доступ до відповідних даних.	Високий рівень ризику, пов'язаний з оцифруванням документів.
Скорочення кількості помилок.	Метод подвійного запису доповниться третім, який призначений для підтвердження операцій у блокчейні.
Зменшення ймовірності шахрайства.	–
Оновлення в режимі реального часу. Інформація про здійснені господарські операції одразу з'являється в усіх сторін договору.	–

Проаналізувавши наведену таблицю можна запропонувати послідовність впровадження блокчейн-технології у процес ведення бухгалтерського обліку:

I етап – Розроблення. Завдання даного етапу: сформулювати мету та завдання щодо впровадження блокчейну.

II етап – Впровадження. Завдання: удосконалити документообіг, коригувати внутрішні нор-

мативи ведення обліку та коригувати організаційну структуру.

III етап – Використання. Завдання даного етапу: захистити інформацію провести ідентифікацію та автентифікацію, розподілити доступ і відповідальність за процеси, надати права доступу необхідним для виконання обов'язків.

Таким чином, можна вважати, що «Блокчейн» здійснить революцію в сфері інфраструк-

тури оскільки в основі лежать фінансові послуги, що, в свою чергу, призведе до змін в роботі бухгалтера. Дану технологію частіше за все асоціюють з криптовалютами, такими як ефіріум, лайткоїни та біткоїнами.

Список використаних джерел:

1. Ярошук О., Белова І. Технологія блокчейн в бухгалтерському обліку та аудиті. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. № 3-4. С. 28-44.

2. Бабінська С.Я. Ведення бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/323>.

3. Бавикіна К.Є. Роль технології блокчейн у розвитку бухгалтерського обліку. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аудиту, оподаткування та фінансів в умовах цифрової трансформації економіки. 2021. С. 44-45.

УДК 657.44

ВИЗНАЧЕННЯ ДОХОДІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Олександра Циганова

Торгівля є одним з особливих видів діяльності, який віддзеркалює суперечності й проблеми економіки держави. Торговельні підприємства є кінцевими постачальниками необхідних для покупців товарів, що задовольняють споживчий попит, сприяючи зростанню добробуту, підвищенню якості життя споживачів і суспільства загалом. У сучасному ринковому середовищі тор-

Oleksandra Tsyhanova, PhD (Economics), associate professor
Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Determining the income of trading enterprise

A theoretical study of approaches to determining the nature of enterprise income. The opinions of scientists on the definition «income» are summarized. The own interpretation of incomes of the trading enterprise is formulated.

Keywords: trade enterprise, approaches, definition, incomes

говельне підприємство слід розглядати як самостійно господарюючий статутний суб'єкт, який, маючи права юридичної особи, здійснює комерційну, подекуди власну виробничу, а також дослідницьку діяльність задля одержання відповідного прибутку (доходу) [1].

Доходи торговельного підприємства – джерело розвитку його діяльності, що забезпечує: формування прибутку як джерела розширеного відтворення діяльності підприємства; фінансування усіх поточних витрат, що пов'язані зі здійсненням господарської діяльності; виплату податкових платежів, що пов'язані зі здійсненням діяльності [2].

Дослідження дефініції «доходи» наведено у працях Ф.Бутинця, Т.Гладких, В.Грузінового, А.Кобилянської, О.Липиленко, В.Ніколаєвої, Т.Примака, В.Сопко, інших, та базується на двох підходах – економічному й бухгалтерському. Підґрунтям економічного підходу є термін «виручка», тобто обсяг продажу виготовленої підприємством продукції (робіт, послуг). Але ототожнення доходу підприємства тільки з виручкою від реалізації продукції практично виключає з нього такі притаманні йому елементи, як отримана орендна плата (при наданні основних засобів в оренду), роялті (отримані підприємством платежі за використання його інноваційного або програмного продукту, торгової марки тощо), дивіденди та проценти по сформованому підприємством портфелю фінансових інвестицій у цінні папери сторонніх організацій, штрафи, пені, неустойки, благодійні внески, спонсорська допомога, безнадійна кредиторська заборгованість тощо. Бухгалтерській підхід ґрунтується на терміні «економічна вигода», а для сільськогосподарських підприємства – ще й «зміна справедливої вартості» [3].

Проаналізувавши та узагальнивши визначення терміну «доходи», наведеного у нормативних та наукових джерелах, виділено низьку позицій для систематизації даної економічної категорії (табл. 1).

Отже, за результатами аналізу та систематизації нормативних і наукових джерел, присвячених

Таблиця 1

Визначення сутності категорії «доходи»

№ з/п	Позиції щодо визначення	Група авторів
1	збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», Гладких Т.В., Липиленко О.В.
2	валове надходження економічних вигід протягом періоду, що виникає у ході звичайної діяльності суб'єкта господарювання	МСФЗ 18 «Дохід», Сопко В.В., Кобилянська А.І.
3	загальна сума доходу, отриманого (нарахованого) протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формах	Податковий кодекс України
4	виручка від реалізації продукції за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат	Башнянин Г.І., Іфтемичук В.С., Вознюк Г., Загородній А., Грузінов В.П., Продіус Ю.І., Абрютіна М.С.
5	сума винагороди за договором комісії, експедирування	Податковий кодекс України
6	потік грошових та інших надходжень за одиницю часу	Башнянин Г.І., Іфтемичук В.С., Бутинець Ф.Ф.
7	виторг підприємства від реалізації продукції, послуг та виконання робіт без урахування податку на додану вартість та акцизного збору	Примака Т.О.
8	виручка від реалізації продукції (робіт, послуг), основних засобів (зайвків) й іншого майна підприємства	Грузіновий В.П.
9	один із видів фінансового результату, що характеризує у грошовому визначенні обсяг надходження грошових вигід у формі виручки від реалізації виробленої продукції (робіт, послуг) і майна	Ніколаєва В.П.

них питанню надання визначення терміну «доходи», виділено дев'ять позицій. Отримані результати досліджень свідчать про те, що найпоширенішим підходом є пряме ототожнення доходу із виручкою від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних і прирівняних до них витрат. Також, доходи визначаються як результат збільшення (надходження) економічних вигід. Отже, можна зробити висновок, що дохід торговельного підприємства є економічною вигодою, яка виникла в результаті реалізації товарів (продукції) та за договорами комісії / експедирування, й призводить до зростання власного капіталу підприємства.

Список використаних джерел:

1. Бозуленко О.Ю. Дефініція поняття «торговельне підприємство». Економічний аналіз. 2015. № 2. С. 20-25.
2. Сідун В.А., Пономарьова Ю.В. Економіка підприємства : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 356 с.
3. Ніколаєва В.П. Економічна сутність і зміст категорії «дохід підприємства». Облік і фінанси. 2017. № 3. С. 100-107.